

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ ขอให้สั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินที่ได้รับ การสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๕๖ จำนวนเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวคือ พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวน ที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาของพรรค และใช้จ่ายเงินที่ได้รับ การสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังจากที่ยื่นคำขอรับการสนับสนุน จำนวน ๑๑๘ สาขา จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ พรรคเสรีประชาธิปไตย ไม่ส่งเงินตามที่ได้รับ การสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาของพรรค แต่นำเงินจำนวนนี้ไปตรองจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๕๗ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

พรรคเสรีประชาธิปไตยยื่นคำชี้แจงสรุปได้ว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๕๖ จำนวนเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท ที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ให้แก่สาขาของพรรค ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพรรคเสรีประชาธิปไตย ได้รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่พรรคการเมือง โดยรายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุนในแต่ละงวดนั้นเป็นเพียงรายงานเบื้องต้นว่าพรรคได้จ่ายเงินสนับสนุนให้แก่สาขาพรรคจริง ไม่ใช่รายงานตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งต้องรายงานภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ของปีถัดไปอยู่แล้ว ส่วนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗ ให้ส่งคืนและได้ขอผ่อนผันการคืนเงินจำนวนดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว โดยอ้างเหตุผลในการขอผ่อนผันว่า “พรรคมีความจำเป็นต้องดำเนินการทางการเมือง ตามแผนงาน และโครงการในปี ๒๕๕๗ ต่อไป จึงได้นำเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคจำนวนดังกล่าว ไปตรองจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๕๗ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสียหายที่เกิดขึ้น กับพรรคจากการชะลอการจ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” เป็นการใช้จ่ายเงินสนับสนุน หลังจากพรรคเสรีประชาธิปไตยได้แจ้งขอคืนเงินกองทุนดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ ตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่ทักท้วงหรือคัดค้านประการใด

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยดำเนินการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๖ จำนวน ๗๑๘,๒๐๐ บาท ไม่เป็นไปตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และพรรคเสรีประชาธิปไตย ไม่ใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้ง ภายหลังจากที่ยื่นแบบคำขอรับการสนับสนุน จำนวน ๑๑๘ สาขา เป็นเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ให้เป็นไปตามที่ขอรับการสนับสนุนแต่นำเงินไปใช้ทดลองจ่ายในแผนงานและโครงการอื่นของพรรค ในปี ๒๕๔๗ และไม่ส่งเงินคืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กรณีมีเหตุ ให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๓ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายมงคล สระฐาน นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยให้ยุบ พรรคเสรีประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน คือ นายมานิต วิทยาเต็ม วินิจฉัยให้ยกคำร้อง ของนายทะเบียนพรรคการเมือง เพราะการรวมตัวของประชาชนในการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อแสดงเจตนารมณ์ ทางการเมืองเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองนั้น ควรมีวิธีการตรวจสอบควบคุมหากมีการใช้เงินไม่ถูกต้องก็ควรงดการสนับสนุนและเรียกเงินคืนพร้อมทั้งดำเนินคดีแพ่ง และอาญาตามลักษณะและพฤติการณ์ของการกระทำความผิด การให้ยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุดังกล่าว เป็นการบังคับเกินกว่าเหตุ ทำให้เกิดความเสียหายและเดือดร้อนแก่ผู้บริหารพรรคและสมาชิกพรรค ที่ไม่เกี่ยวข้อง จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญศาลรัฐธรรมนูญไม่พึงบังคับให้

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๖๔ ก วันที่ ๘
สิงหาคม ๒๕๔๘

ย่อโดย นายสิทธิพร เสงายน
ผอ.กค. ๖